

5 SKOLARBETE SOM FRÄMJAR LÄRANDE OCH VÄLBEFINNANDE

5.1 Gemensamt ansvar för skoldagen

Skoldagen ordnas så att den är trygg och enhetlig ur elevens perspektiv, så att undervisning och annan verksamhet som stöder undervisningen skapar en meningsfull helhet. Detta stöder elevens heltäckande välbefinnande, utveckling och lärande samt uppnåendet av målen för den grundläggande utbildningen. Ansvaret för skoldagen tillhör alla som är delaktiga i att förverkliga den. Detta innebär att personalen, eleverna, vårdnadshavarna och andra samarbetsparter bär ansvar för att för egen del främja en trygg och enhetlig skoldag.

Eleven har rätt till en trygg studiemiljö som innebär fysisk, psykisk och social trygghet. Studiemiljön ska också vara hälsosam och fri från hinder. Genom en god skolkultur och ordningsregler främjas arbetsro och trygghet. Samtidigt ökar trivseln och säkerheten. Med elevvård avses främjande och upprätthållande av elevens goda lärande, goda fysiska och psykiska hälsa och sociala välbefinnande samt verksamhet som ökar förutsättningarna för dessa. En välfungerande elevvård förverkligas genom att all personal i skolan samarbetar för elevens bästa. Elevvården ska i första hand bestå av gemensam elevvård som stöder hela skolan. Elevvården hör därmed till alla som arbetar i skolan och till dem som ansvarar för elevvårdstjänsterna. Inom skolans elevvård ska samhörighet, omsorg och öppen växelverkan i skolgemenskapen utvecklas. Alla i personalen bär ansvar i sitt dagliga arbete för att skapa förutsättningar för att eleverna ska känna sig delaktiga och må bra.

I Esbo används välfärdsområdets gemensamma modell för ingripande vid frånvaro. I modellen beskrivs stöd för skolengagemang, mål för och innebörd av förebyggande av frånvaro, samt de gemensamma principerna för systematisk uppföljning och ingripande. Modellen består av gemensamma riktlinjer för uppföljningen av frånvaro, roller och ansvar, samarbetsformer samt central praxis för ingripande och uppföljning. Välfärdsområdets gemensamma modell för ingripande vid frånvaro finns som bilaga till välfärdsplanen för barn och unga. I modellen för skolorna definieras gemensamma timgränser och procent som stöd för uppföljningen av frånvaro. Frånvaro betraktas alltid som en helhet. All frånvaro måste beaktas (utredd, av hälsoskäl, på förhand anhållen och olovlig).

För att stödja elevernas skolengagemang betonas i skolor positivt bemötande, delaktighet och stärkande av känslan av grupptillhörighet, samt respektfullt bemötande i den dagliga samverkan. I samarbetet mellan hemmet och skolan betonas öppenhet och ömsesidigt förtroende. Skolornas arbete för att främja välbefinnandet stödjer skolengagemanget och förebyggandet av frånvaro. Stöd för närvaro och tidigt ingripande är avgörande för att minska frånvaro. Ansvaret för att stödja skolengagemanget och för förebyggande arbete bärs av skolans alla vuxna. De lägre årskursernas klasslärare och de högre årskursernas klassföreståndare ansvarar för att regelbundet följa frånvaron samt för att i ett tidigt skede upptäcka och ingripa. Läraren vidtar för situationen passande handlednings- och stödåtgärder. Vid långvarig frånvaro av enskilda elever fattas beslut enligt situation av den ansvariga i skolan tillsammans med undervisningspersonalen och aktörer inom elevvårdens tjänster. Skolans ledning ansvarar i sin tur för den systematiska uppföljningen på skolnivå och vidtar behövliga åtgärder på basis av informationen. Skolan informerar vårdnadshavare om betydelsen av skolengagemang samt om uppföljningen av och ingripandet vid frånvaro. Vid fall av frånvaro är samarbetet mellan skolan, eleven och vårdnadshavarna centralt. I skolans lärsplan anges skolspecifik praxis för stärkandet av skolengagemang samt uppföljningen av och ingripandet vid frånvaro.

5.2 Samarbete

5.2.1 Elevernas delaktighet

Skolarbetet ska ordnas så att det grundar sig på elevernas delaktighet och på att eleverna blir hörda i skolarbetet.

Eleverna ska uppmuntras och stödas att vara aktiva, delaktiga och påverka sitt lärande, sin omgivning och sin vardag. Målet är att varje elev utifrån sina egna förutsättningar är aktiv i att planera sitt eget skolarbete. Läraren fungerar som en handledare och stöder eleven att ta ansvar för sin lärandeprocess.

Eleverna uppmuntras till att uttrycka sina åsikter. Eleven stöds i att framföra dem konstruktivt genom att lyssna, kompromissa och ta hänsyn till andra. Läraren ska se till att eleverna får erfarenheter av samarbete enligt demokratiska principer.

Eleverna garanteras verkliga möjligheter att vara delaktiga i och påverka skolans verksamhet och i mån av möjlighet även vara delaktiga i och påverka andra viktiga beslut angående skolan. Att upptäcka att den egna åsikten är viktig förstärker elevernas lust att vara delaktiga och påverka egna och gemensamma ärenden. Skolgemenskapen förstärks av vänelevsverksamhet och elevrådet/-kåren. Elevrådet/-kåren har en öppen diskussion och ett öppet samarbete med skolans personal, direktions och andra aktörer i omgivningen. I årskurserna 7-9 har eleverna rätt till representation i skolans direktions.

Skolorna samarbetar aktivt med ungdomsfullmäktige för att uppmuntra eleverna att följa och aktivt påverka ärenden som berör dem.

5.2.2 **Samarbete mellan hem och skola**

Ett konstruktivt samarbete mellan hem och skola är ett effektivt stöd för elevens lärande och skolgång samt utveckling. Vårdnadshavare har huvudansvaret för fostran och skolan har huvudansvaret för undervisningen. Vårdnadshavares uppgift är att stöda, uppmuntra och leda barnens skolgång samt att övervaka att barnet fullgör sin läroplikt. Skolans uppgift är att stöda hemmen i deras fostringsuppgift. Detta sker genom att uppmuntra vårdnadshavare till ett ansvarsfullt föräldraskap och att aktivt stöda barnen i studierna. Vårdnadshavare respekteras för sin kännedom om och sitt ansvar för sina barn, och bemöts som jämställda parter. Ibland kan information om elevens hemförhållanden behövas för att kunna arrangera elevens undervisning på ett ändamålsenligt sätt. Bestämmelserna om sekretess gäller för sådan information. Målet med samarbetet är att bygga upp ett förtroendefullt och konstruktivt samarbete med vårdnadshavare.

Ett meningsfullt samarbete bygger på ömsesidig respekt för varandra. Alla parter ansvarar för upprätthållandet av ett fungerande samarbete. För att stöda samarbetet ska skolan erbjuda vårdnadshavare mångsidiga samsarbetsformer, tillgång till information och möjlighet att komma med initiativ. Skolan beaktar familjers olika behov av samarbete. Familjer med annan kulturell bakgrund görs förtrodda med det finländska skolsystemet och dess kutymer. Tolk kan användas som stöd för samarbete med vårdnadshavare. Samarbetet mellan hem och skola sker både på individ- och skolnivå. Skolan samarbetar med vårdnadshavare så att vårdnadshavare för sin del kan stöda sitt barns målinriktade lärande och skolgång. Läraren får ökad kännedom om eleven genom interaktion med hemmet, vilket hjälper läraren att planera och genomföra undervisningen. Då eleven är i behov av stöd för sitt lärande och sin skolgång är samarbetet betydelsefullt för att identifiera, planera och förverkliga de nödvändiga stödåtgärderna.

Vårdnadshavare har rätt att delta i skolans läroplansarbete, särskilt då det gäller att fastställa värdegrunden, målen för fostran och ordningsreglerna. Vårdnadshavare har rätt att delta i utvärderingen av undervisningsarrangemangen. Skolan ordnar årligen minst ett tillfälle för vårdnadshavare att träffa barnets lärare och för att få information om läsårets program inklusive principerna för förverkligandet skolans verksamhet. Vårdnadshavare har rätt att årligen träffa barnets klasslärare/klassföreståndare personligen och att vid behov ta kontakt med skolans elevvårdsgrupp, elevhandledare och/eller andra lärare. Skolan

kontakta vårdnadshavarna och har skyldighet att informera dem om angelägenheter som berör elevens välbefinnande och studieframgång.

Vårdnadshavarna har rätt till representation i skolans direktion. En av direktionens uppgifter är att utveckla nya och mångsidiga förfaringsätt för att främja samarbetet mellan hem och skola. Även föräldraföreningen och klassombud främjar samarbetet med vårdnadshavarna och utvecklingen av gemenskapen i klasserna och skolan.

Utöver befintliga strukturer för samarbetet utvecklar skolorna nya samarbetsformer som stöder dialogen med hemmet. Skolan ger vårdnadshavarna information om olika samarbetsformer mellan hem och skola samt om främjandet av välbefinnandet och tryggheten i skolgemenskapen. Vårdnadshavarna informeras om läroplanen, ordnandet av undervisningen och handledningen, bedömningen i anslutning till studierna, elevernas möjligheter att få stöd och elevvård. Skolan ger vårdnadshavare information om hur uppgifter som gäller det egna barnet hanteras, hur information erhålls och överförs, samt om frågor kring sekretess. Informations- och kommunikationstekniken ska utnyttjas i syfte att förbättra både informationsgången och kontakten mellan hem och skola. Vårdnadshavarna har möjlighet att följa undervisningen. Med tanke på eleverna och undervisningen är det önskvärt att vårdnadshavare kommer överens med läraren om en lämplig tidpunkt.

Skolan samarbetar med hemmet på följande sätt (t.ex. verksamhetsmodeller, ansvars- och arbetsfördelning):

- **på skolnivå** Skriv text här
- **på klassnivå** Skriv text här
- **på individnivå** Skriv text här

5.2.3 Skolans interna samarbete och samarbete med andra parter

Skolans interna samarbete

Ett gott samarbete inom personalen bidrar till att målen för undervisning och fostran ska uppnås. Skolarbetet ska ordnas på ett ändamålsenligt och flexibelt sätt genom samarbete och arbetsfördelning.

Skolorna ska också samarbeta med varandra. Målet är att främja att undervisningen är enhetlig och utvecklas samt att stärka personalens kompetens.

Personalen i skolan samt övriga sakkunniga som arbetar med eleverna och deras vårdnadshavare bildar en mångprofessionell fostringsgemenskap. Det betyder att vars och ens kunskaper och erfarenheter förenas för att skapa de bästa förutsättningarna för att främja välmående, trivsel och lärande.

Till skolans personal hör att delta i enhetens läroplansarbete och i andra pedagogiska diskussioner för att skapa en gemensam förståelse för skolans mål och för att implementera läroplanens innehåll i vardagen. Under ledning av rektorn utvärderas och utvecklas skolans verksamhet och verksamhetskultur. Dessa är inte statiska utan lever i tiden utgående från rådande omständigheter. Var och en har ansvar för att bidra till det gemensamma arbetet samt att följa de gemensamma riktlinjerna. Personalen har rätt till representation i skolans direktion.

Skolan samarbetar med andra skolor för att utveckla den grundläggande utbildningen. Via samarbetet främjas en jämlik grundläggande utbildning. Tillsammans med förskoleundervisningen och läroanstalter på andra stadiet skapas kontinuitet i elevens lärostig.

Samarbete behövs särskilt vid övergångarna i den grundläggande utbildningen och när eleven byter skola. Olika övergångar i elevens lärostig är viktiga skeden i hans liv. En smidig övergång främjar elevens känsla av trygghet och välbefinnande. Förfaringssätten ska utvärderas och utvecklas genom samarbete mellan personalen. Även respons från eleverna och vårdnadshavarna ska beaktas.

Eleverna och vårdnadshavarna har möjlighet att bekanta sig med skolan, verksamheten och i mån av möjlighet personalen inom nybörjarundervisningen innan undervisningen inleds. När en elev börjar i skolan ska skolan diskutera den grundläggande utbildningens mål, uppdrag och förfaringssätt med elever och vårdnadshavare.

När en elev flyttar från förskolan till skolan, hålls ett överlåtelsemöte mellan personalen i de bägge enheterna med vårdnadshavares tillstånd **vid behov**. Med vårdnadshavares tillstånd kan även planen för barnets lärande flyttas från förskolan till skolan.

När en elev byter skola har eleven och vårdnadshavaren rätt att få bekanta sig med den nya skolan och dess verksamhet i förväg. Vid etappmålen samt vid andra övergångar får eleven handledning och tillräckligt stöd för att övergången ska vara smidig. När en elev byter skola hålls ett överlåtelsemöte mellan personal i de bägge enheterna med vårdnadshavares tillstånd **vid behov**.

Syftet med överlåtelsemöten är att stöda skolans beredskap att ta emot eleven och att skapa kontinuitet i elevens lärande. Vid överlåtelsemöten som gäller en elev med behov av stöd deltar vårdnadshavare och vid behov sakkunniga.

I handledning som ges i slutskedet av den grundläggande utbildningen ska man tillsammans med eleven utreda lämpliga möjligheter till fortsatta studier och säkerställa att det stöd som eleven behöver fortsätter på andra stadiet. Eleven själv och vårdnadshavaren till en elev som behöver stöd ska i slutskedet av den grundläggande utbildningen ges information och möjlighet att diskutera med elevhandledaren och sakkunniga inom elevvården särskilda frågor i anslutning till elevens fortsatta studier.

Målet är att alla övergångar sker i samförstånd med vårdnadshavarna. Med samtycke av elevens vårdnadshavare kan sekretessbelagda uppgifter överföras i syftet att anordna elevens grundläggande utbildning på ett ändamålsenligt sätt. Nödvändig information för att anordna undervisningen kan dock överföras utan vårdnadshavares samtycke (se kap. [7 STÖD FÖR LÄRANDE OCH SKOLGÅNG](#)). Med tanke på samarbetet och förtroendet mellan parterna är det alltid bra att i första hand be vårdnadshavarnas samtycke till att överföra information.

Samarbete med andra parter

Undervisningen präglas av ett mångsidigt och målmedvetet samarbete med olika aktörer, både kommunala och övriga samarbetspartner. Samarbetet med olika aktörer utvecklas i enlighet med målsättningarna för den grundläggande utbildningen och för att främja elevens lärande. I samarbete beaktas en fungerande informationsgång.

5.3 [Fostrande samtal och disciplinära åtgärder](#)

Den som deltar i utbildning har rätt till en trygg studiemiljö, arbetsro och ostörda studier. Skolan kan påverka arbetsron på många sätt, främst genom utveckling av verksamhetskulturen, samarbete, gemensamt ansvar och omsorg. Genom att utveckla pedagogiska lösningar och bygga upp en atmosfär som präglas av förtroende och omsorg skapas förutsättningar för en bra arbetsro. För att trygga arbetsron och ta itu med olämpligt uppförande har utbildningsanordnaren också rätt att använda fostrande samtal och olika disciplinära åtgärder. Om förfaringssätten vid fostrande samtal och disciplinära åtgärder regleras i lagen om grundläggande utbildning.

I Esbo används en gemensam plan för fostrande samtal och disciplinära åtgärder. I planen beskrivs användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder samt förfaringssätten kring dem. Planen är en bilaga till läroplanen och den innehåller skolvisa delar.

5.4 Olika sätt att anordna undervisningen

5.4.1 Årskursintegrerade studier

Årskursintegrerade studier innebär flexibla arrangemang som ger möjlighet till en individuell studiegång. Årskursintegrerade arrangemang kan tillämpas i studier för en hel skola, endast vissa årskurser eller enskilda elever. De kan också tillämpas för att till exempel stödja elever med särskild begåvning eller som ett sätt att förebygga studieavbrott.

Årskursintegrerade studier genomförs i enlighet med studieprogram som bygger på studiehelheter. Studiehelheterna planeras utifrån målen och innehållet i de olika läroämnena.

Skolan kan bestämma att ordna en del av undervisningen årskursintegrerat. Ifall skolan anordnar årskursintegrerad undervisning ska studiehelheterna beskrivas i den skolvisa läroplanen. Studiehelheterna beskrivs med utgångspunkt i målen och innehållet i de olika läroämnena och timfördelningen i Esbo. I den skolvisa läroplanen ska beskrivas:

- skolans sätt att anordna årskursintegrerad undervisning
- vilka studiehelheter som ingår i lärokursen som studierna består av
- timfördelningen samt målen för och innehållet i undervisningen för dessa studiehelheter
- vilka studiehelheter som är obligatoriska och vilka som är valfria för eleven
- hur man följer upp och bedömer hur studierna och studiehelheterna fortlöper

I särskilda fall kan eleven studera enligt ett eget studieprogram i stället för den årskursindelade lärokursen. I ett sådant fall ska en plan för elevens lärande göras. I planen fastställs och beskrivs de studiehelheter som ingår i elevens studieprogram, i vilken ordning de studeras samt enligt vilken tidsplan. Ur planen framgår också eventuella särskilda mål samt utvärdering och uppföljning. Innan planen görs ska ett förvaltningsbeslut om årskursintegrerade studier fattas av undervisningschefen.

5.4.2 Undervisning i sammansatt klass

Med sammansatt klass avses en undervisningsgrupp som består av elever från olika årskurser eller, vid årskursintegrerade studier, elever i olika åldrar. En sammansatt klass kan bildas antingen på grund av lågt elevantal eller av pedagogiska skäl.

Undervisning kan då det är ändamålsenligt anordnas i sammansatta klasser. Ifall undervisning anordnas i sammansatta klasser beskrivs de centrala förfaringssätten i den skolspecifika läroplanen. Den noggrannare planeringen av undervisningen, till exempel hur årsveckotimmarna i de olika läroämnena fördelas per årskurs, definieras i läsårsplanen.

5.4.3 Flexibel grundläggande utbildning

Syftet med flexibel grundläggande utbildning är att minska studieavbrott och förebygga utslagning. Målet är att förstärka elevens studiemotivation och livskompetens samt att helhetsmässigt stöda elevens lärande och skolgång under den grundläggande utbildningen. I flexibel grundläggande utbildning får eleven stöd vid övergången till studier på andra stadiet, huvudsakligen inom yrkesutbildningen, och undervisningen strävar efter att ge eleven sådana färdigheter som behövs för att genomföra studierna. I verksamheten betonas elevens motivation för att ta ansvar för sin egen framtid. Verksamheten stöder elever med bristande motivation och elever som underpresterar att förstärka och utveckla sina kunskaper och färdigheter samt att öka sin kompetens att hantera sitt liv och sin vardag.

FLEX-klassens verksamhet är avsedd för elever i årskurserna 8 och 9. I första hand antas elever i årskurs 9 och om det därefter finns lediga platser kan även elever i årskurs 8 antas.

Anordnande av undervisning

Flexibel grundläggande utbildning anordnas i huvudsak i enlighet med den grundläggande utbildningens allmänna läroplan. Undervisningen ordnas i en egen grupp (FLEX-klass) i skolan, på arbetsplatser och i andra adekvata lärmiljöer. I undervisningen tillämpas aktiverande och mångsidiga undervisningsmetoder samt arbetssätt och olika lärmiljöer utnyttjas. Fokus ligger på yrkesövergripande samarbete mellan olika organisationer.

Ungefär en tredjedel av undervisningen för eleverna genomförs på arbetsplatser eller i andra adekvata lärmiljöer. Eleverna utför enligt läroplanen utarbetade, individuellt anpassade inlärningsuppgifter i skolan, på arbetsplatser eller i andra lärmiljöer. I anslutning till uppgifterna handleds eleverna till att gradvis ta ett ökat ansvar för sina studier. För att eleven får tillräcklig handledning är individuella arrangemang nödvändiga. För närhandledningen på arbetsplatsen ansvarar en arbetstagare, som handleder och stöder eleven i inläringen i arbetet.

För alla elever i flexibel grundläggande utbildning görs en plan för elevens lärande. I planen för elevens lärande beskrivs hur den flexibla grundläggande utbildningen ordnas för eleven i skolan, på arbetsplatser och i övriga lärmiljöer. En elev i flexibel grundläggande utbildning kan delta i undervisning i andra klasser i skolan om det stöder elevens lärande och skolgång. Deltagandet i undervisningen i andra klasser definieras i elevens plan för lärande. I planen definieras även hur elevens vårdnadshavare kan stöda skolgången.

Ett team, bestående av en specialklasslärare och en handledare, ansvarar för verksamheten i FLEX-klassen. Specialklassläraren i FLEX-klassen har huvudansvar för undervisningen och samarbetet med vårdnadshavarna. Handledarens uppgift är att erbjuda personligt stöd för eleverna, både individuellt och i grupp, och delta i samarbetet med elevernas vårdnadshavare. Hen deltar mångsidigt i FLEX-gruppens verksamhet och följer upp elevernas övergång till andra stadiet. Handledaren ansvarar för att skapa och koordinera samarbetet med arbetsplatserna. FLEX-teamet besöker arbetsplatserna och följer hur studierna framskrider. Skolan ingår ett skriftligt avtal om arbetsfördelningen och ansvar mellan lärare/handledare och de personer som ansvarar för handledningen på en arbetsplats.

Samarbete, stöd för lärande och skolgång samt elevvård

Vårdnadshavarna är skolans viktigaste samarbetspartner i anordnandet av flexibel grundläggande utbildning. FLEX-klassens verksamhets sätt förutsätter engagemang från hemmet. Utökad kontakt mellan hem och skola konkretiseras bl.a. vid uppgörandet av planen för elevens lärande och vid uppföljningen av elevens skolgång.

Inom ramen för FLEX-klassens verksamhet samarbetar skolan mångprofessionellt med andra sektorer i syfte att bygga upp stödnätverk för eleverna. Naturliga samarbetspartner är bland annat stadens ungdomsväsende samt social- och hälsovårdssektorn, yrkesläroanstalter, gymnasier och ungdomsverkstäder.

Eleverna i flexibel grundläggande utbildning har rätt till lagstadgat stöd, handledning och elevvård. Stöd och elevvård anordnas för elever i flexibel grundläggande utbildning i enlighet med läroplanen för grundläggande utbildning och Handboken för ordnande av stöd och elevvård. Elever i flexibel grundläggande utbildning omfattas av elevvården i den skola där klassen är placerad.

En elev inom flexibel grundläggande utbildning kan få allmänt eller intensifierat stöd. I undantagsfall kan en elev inom särskilt stöd ta del av verksamheten, förutsatt att eleven kan följa den läroplan som används i undervisningen och att arrangemanget som helhet kan anses ha ett mervärde för eleven. Om eleven omfattas av särskilt stöd görs en individuell plan (IP) för hur undervisningen ska ordnas. Eventuella särskilda elevvårdstjänster för en enskild elev specificeras i planen för elevens lärande/IP.

FLEX-klassen är en del av skolgemenskapen och eleverna deltar i skolans gemensamma verksamhet.

Bedömning

Inom den flexibla grundläggande utbildningen följs den grundläggande utbildningens principer om mångsidig och kontinuerlig uppföljning och utvärdering samt kriterier för elevbedömning. I FLEX-klassen ansvarar specialklassläraren för elevbedömningen.

Under perioderna för inläring i arbetet utvärderar arbetsgivaren elevens prestation tillsammans med eleven och FLEX-klassens specialklasslärare och handledare.

Antagning

Eleven ansöker om en plats i FLEX-klassen tillsammans med sina vårdnadshavare. Ansökningstiden till FLEX-klassen definieras läsårsvis av utbildningsanordnaren. Skolan, i vilken eleven för närvarande är inskriven i, stöder elevens ansökningsprocess och ansvarar för att ansökningshandlingarna innehåller de bilagor som behövs. Ansökan består av följande ansökningshandlingar:

- en skriftlig ansökan av elev och vårdnadshavare
- en pedagogisk bedömning/utredning som elevens lärare gjort för ansökan till FLEX-klassen
- ett sakkunnigutlåtande (läkarutlåtande, psykologutlåtande eller social utredning som kuratorn gjort)
- en eventuell plan för elevens lärande eller individuell plan.

En pedagogisk bedömning av elevens lärande och skolgång ska göras innan en elev kan antas till FLEX-klassen. I undantagsfall kan en elev inom särskilt stöd ansöka till verksamheten, förutsatt att eleven kan följa den läroplan som används i undervisningen och att arrangemanget som helhet kan anses ha ett mervärde för eleven. För en elev som omfattas av särskilt stöd ska en pedagogisk utredning göras som grund för antagning till FLEX-klassen.

Utgående från ansökningarna kallas eleverna och deras vårdnadshavare till en intervju. FLEX-klassens lärare och handledare intervjuar eleven tillsammans med utbildningsanordnarens representant. Skolkuratorn från den skola eleven för tillfället går i deltar även i intervjun.

Beslut om antagning av en elev till FLEX-klass grundar sig på sakkunnigas helhetsbedömning av FLEX-undervisningens mervärde för eleven. Antagningen grundar sig på ansökan, intervjun och kriterier för antagning. Till FLEX-klassen kan antas årligen ca. 10 elever.

Kriterier för antagning:

- 1) I första hand antas elever i årskurs 9 och om det därefter finns lediga platser kan även elever i årskurs 8 antas.
- 2) Elever med annan hemkommun än Esbo kan antas till flexibel grundläggande utbildning, ifall det finns lediga platser.
- 3) För att bli antagen till flexibel grundläggande utbildning ska eleven dessutom fylla några av följande kriterier (både i a- och b-delen):
  - a) Eleven
    - löper risk att bli utan avgångsbetyg för den grundläggande utbildningen (har eller löper risk att få underkända eller svaga vitsord)
    - har låg motivation till skolgång och studier
    - uppnår inte sin verkliga kapacitet
    - har hög skolfrånvaro
    - behöver mycket individuell handledning i sin skolgång och vid val av plats för fortsatta studier/yrke
    - drar nytta av praktiska arbetsmetoder i studierna (lär sig bättre genom att göra och uppleva än att läsa)

- b) Av eleven i flexibel grundläggande utbildning förväntas
- egen vilja att börja i FLEX-klassen
  - förståelse av att FLEX-klassen är en möjlighet
  - motivation att slutföra den grundläggande utbildningen och att få en studieplats på andra stadiet
  - inriktning till praktiska studier och arbete
  - förmåga att delta i PRAO-perioder
  - beredskap att fungera i en grupp

Beslut om antagning till flexibel grundläggande utbildning är ett förvaltningsbeslut som fattas av undervisningschefen.

5.5 Undervisning i särskilda situationer

För att ordna undervisning och stöd för en elev som till exempel är allvarligt sjuk eller befinner sig i en svår livssituation förutsätts särskilda åtgärder.

5.5.1 Sjukhusundervisning

Den kommun där sjukhuset ligger är skyldig att för elever som är patienter på sjukhuset ordna undervisning i den omfattning det är möjligt med hänsyn till elevens hälsa.

Även kommuner där det finns en annan verksamhetsenhet inom den specialiserade sjukvården kan ordna undervisning för elever som får specialiserad sjukvård.

Sjukhusundervisningen är avsedd för elever som är patienter på sjukhuset eller har en HUS öppenvårdskontakt. En plats i sjukhusundervisningen kan beviljas ifall den anses stöda elevens vård och rehabilitering som helhet. Även elever som i enlighet med en sakkunnigs bedömning kan dra nytta av sjukhusundervisningen, kan beviljas plats där. En elev i sjukhusundervisningen kan få allmänt, intensifierat eller särskilt stöd. Stödnivån definieras utgående från pedagogisk bedömning eller utredning.

I sjukhusundervisningen strävar man till att anpassa undervisningen enligt elevens personliga resurser och livssituation. I sjukhusundervisningen betonas utöver fostran och närundervisning samarbete mellan lärarna i sjukhusundervisningen, lärarna i elevens egen närskola, vårdnadshavarna och vårdinstanserna. Undervisningen i sjukhusskolan anordnas i specialklass för elever i åk 1-9. Lärarna i sjukhusundervisningen erbjuder även i mån av möjlighet konsultation och handledning för elever i specialsjukvård samt dessa elevers skolor.

Samarbete med eleven, elevens vårdnadshavare och vårdinstans samt elevens närskola är viktig. En elev med placering i sjukhusundervisning behåller sin elevplats i sin egen hemskola. Personal i sjukhusundervisningen samarbetar med elevens närskola med tanke på anordnandet av undervisning och elevvård. Eleven ska få det stöd som behövs vid övergången till sjukhusundervisning eller återgången/övergången tillbaka till sin egen närskola eller någon annan skola.

Sjukhusundervisning på svenska i Esbo anordnas i samband med Keinumäen koulu. Undervisningen leds av Finno skolas rektor i samråd med lärare för sjukhusundervisningen.

5.5.2 Särskilda undervisningsarrangemangen

Ifall eleven har omöjligt att delta i undervisningen enligt lagen om den grundläggande utbildningen kan studierna för eleven delvis ordnas på annat för en viss tid. De särskilda undervisningsarrangemangen i detta sammanhang hänvisar sig till en förkortning av skoldagen/skolveckan och/eller befrielse från studier inom

ett gemensamt läroämne/läroämnen. Beslutet fattas av undervisningschefen på basis av en skriftlig ansökan. Beslutet ska föregås av diskussioner med eleven och elevens vårdnadshavare samt med det mångprofessionella nätverket eleven har. En plan för elevens lärande/individuell plan (IP) ska göras för tiden för beslutet gäller.

5.6 Annan verksamhet som stödjer målen för undervisning och fostran

Det praktiska skolarbetet ordnas så att arrangemangen stöder målen för undervisning och fostran samt främjar en enhetlig verksamhetskultur i den grundläggande utbildningen. Annan verksamhet i skolan stärker för sin del upplevelsen av en bra och trygg skoldag samt möjliggör en enhetlig och omväxlande dag utifrån elevens perspektiv. De skolvisa arrangemangen kring annan verksamhet bestäms i läsårsplanen.

5.6.1 Klubbverksamhet

Klubbverksamhet är verksamhet utanför lektionstid som utgår från skolans mål för undervisning, fostran och handledning. Klubbverksamheten ska på ett mångsidigt sätt stödja elevernas växande och utveckling. Flexibla lösningar inom klubbverksamheten stödjer att elevens dag bildar en helhet.

Målet med klubbverksamheten är att erbjuda en meningsfull fritidsverksamhet som en naturlig del av elevens skoldag. Verksamheten stöder elevernas psykiska och fysiska växande, välmående och utveckling, ökar delaktighet, främjar fostringssamarbetet mellan hem och skola samt ökar kännedomen om eleverna. Skolan beskriver sin klubbverksamhet i läsårsplanen och informerar eleverna och vårdnadshavare om den. Skolan kan samarbeta med föräldraföreningen och andra samarbetsparter i anordnandet av klubbverksamheten.

Ett mångsidigt urval av klubbar kan även ses som en del av det allmänna stödet som eleverna får för sitt lärande och sin skolgång. Deltagandet i klubbverksamhet kan också planeras som en del av det intensifierade eller det särskilda stödet för eleven. I sådana fall är det ytterst viktigt att eleven är delaktig i planeringsarbetet från början eftersom deltagandet i klubbverksamhet är frivilligt för eleven. I planen för elevens lärande eller elevens individuella plan (IP) beskrivs hur klubbverksamheten kan stöda elevens uppställda mål.

5.6.2 Eftermiddagsverksamhet

De allmänna målen för eftermiddagsverksamheten är att genom helhetsbetonad verksamhet, i samarbete med skolan, stöda elevens välmående. Verksamheten ska erbjuda eleven mångsidig, ändamålsenlig verksamhet som främjar växandet och utvecklingen.

Skoldagen och eftermiddagsverksamheten utgör tillsammans en meningsfull helhet för eleven. Innehållet i eftermiddagsverksamheten bygger på planerad verksamhet i enlighet med verksamhetsplanen för eftermiddagsverksamheten på svenska i Esbo.

En välfungerande eftermiddagsverksamhet kan för sin del främja en elevs lärande och skolgång som en del av det allmänna stödet. Deltagandet i eftermiddagsverksamhet kan också planeras som en del av det intensifierade eller särskilda stödet för eleven. I detta fall beskrivs planen för elevens lärande eller i elevens individuella plan (IP) hur eftermiddagsverksamheten kan stöda de mål som ställts upp för eleven.

5.6.3 Skolbiblioteksverksamhet

Skolbiblioteket och andra bibliotek erbjuder aktiverande och stimulerande lärmiljöer och mångsidiga arbetssätt. Biblioteksverksamheten ska uppmuntra eleverna att självmant läsa och välja böcker, tillgodose deras kunskapsbehov, uppmuntra dem att söka information i olika källor och granska informationskällorna.

I varje skola i Esbo ordnas skolbiblioteksverksamhet. Målet för skolbiblioteksverksamheten är att stöda elevernas mångsidiga kompetens och läslust samt att stärka elevernas språkliga färdigheter. Inom ramen för skolbiblioteksverksamheten samarbetar skolan med de kommunala biblioteken. I samarbete med biblioteken fördjupas och breddas studier i litteratur. Eleverna uppmuntras att besöka bibliotek även på fritiden och senare i livet.

Skolbiblioteken i Esbo har en gemensam materialdatabas och ett gemensamt lånesystem.

5.6.4 Skolmåltiden

Syftet med skolmåltiden ska vara att stödja elevernas sunda växande och utveckling samt deras studieförmåga och måltidskunskap. Den som deltar i undervisningen ska varje skoldag avgiftsfritt få en fullvärdig måltid. Måltiden ska vara ändamålsenligt ordnad och övervakad.

En trivsamt skolmåltid ökar välbefinnandet i hela skolan.

Skolmåltiden är för eleverna en viktig del av skoldagen.

Om en elev har individuella behov som gäller kost, hälso- eller sjukvård, ska man tillsammans med eleven, vårdnadshavaren, personalen som ansvarar för måltiden och skolhälsovårdens representant komma överens om stödåtgärder och övervakning i samband med måltiden.

De måltider som serveras på skolorna är mångsidiga, varierande och av sitt näringsvärde fullvärdiga helheter. De årliga högtiderna beaktas i skolmåltiden. Vid högtiderna bjuds en festligare måltid som anknyter till temat. I planeringen av måltiderna beaktas näringsrekommendationerna som Statens näringsdelegation har utfärdat. En modellportion som hjälper eleven att sammanställa en fullvärdig måltid finns tillgänglig vid måltidssituationen.

Eleverna har möjlighet att delta i utvärderingen och utvecklingen av skolmåltiden och måltidssituationerna tillsammans med skolans personal och producenten för skolmåltiden. Tillsammans utvecklas trivseln och smidigheten i måltidssituationerna. Målet med måltidssituationerna är att förstå vikten av regelbundna måltider för välmåendet och att lära sig gott uppförande, umgänge vid måltider och bordsskick. Måltidssituationerna främjar också för sin del en hållbar och sund livsstil.

Eleverna har möjlighet att ha olika ansvarsuppdrag i samband med skolmåltiden, vilket stöder elevernas närings- och hälsofostran. Uppdragen kan också stöda elevernas fostran gällande sociala, estetiska och kulturella aspekter samt fostran i hållbar utveckling.

5.6.5 Raster, morgonsamlingar och andra gemensamma evenemang samt studiebesök och lägerskolor

Rasterna, morgonsamlingarna och olika gemensamma evenemang är viktiga för gemenskapen i skolan, för elevernas sunda utveckling och sociala relationer samt för att eleverna ska orka i studierna.

Rastaktiviteterna planeras så att de stärker samhörigheten, utvecklar elevernas sociala relationer och möjliggör motion. Skolornas utrymmen och skolgården utvecklas så att de inspirerar och piggar upp eleverna och uppmuntrar till utevistelse under rasterna. Eleverna är delaktiga i planeringen av rastaktiviteter.

Andra gemensamma evenemang, studiebesök och eventuella lägerskolor kan användas för att utvidga lärmiljön och för att förverkliga helhetsskapande undervisning. Skolan beskriver raster, morgonsamlingar, andra gemensamma evenemang, studiebesök och lägerskolor i sin läsårsplan.

5.6.6 URHEA

Lagstads skola, Mattlidens skola och Storängens skola hör till nätverket för årskurserna 7-9 i huvudstadsregionens idrottsakademi (URHEA-nätverket). Skolan stöder unga idrottares växande och lärande genom att erbjuda möjlighet att kombinera skola och ett aktivt idrottande. Lagstad, Mattliden och Storängen beskriver URHEA-verksamheten skolvis.